

STAUROS

Č. 26 december 2017

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

V mestskom parku každé ráno jeden pán hádzal holubom chlieb. Dlhšiu dobu ho sledoval správca. Raz po takom kŕmení prišiel k nemu a hovorí: „Pane, vy si uvedomujete, čo robíte?! Vy každé ráno rozhádzate vtákom najmenej pol kila chleba. A v Afrike toľko ľudí trpí hladom!“ Na to ten človek odpovie: „Prepáčte, je mi to naozaj ľúto, ale tak ďaleko nedohodím.“ Tento príbeh nás môže priviesť k dôležitej pointe: Často sa v rozhovoroch venujeme veciam na makroúrovni. Riešime politiku, sociálne záležitosti, ekonomiku, cirkevné veci... Krivku nezamestnanosti v regiónoch, problematiku utečencov v Európe alebo svetový mier. Ako keď sa muž chváli, že on sa počas 30-tich rokov manželstva so svojou manželkou nikdy nehádal. A to vďaka osvedčenému receptu. Hneď po svadbe sa so svojou ženou totiž dohodli, že on bude rozhodovať o veľkých veciach a ona len o tých malých. A klapalo to na sto percent, lebo za tých 30 rokov žiadne veľké veci neboli.

Toto radi riešime. Veľké veci a v prvom rade tých druhých. Aj preto poznáme úslovie: Obuvník chodí bosý. Zvláštne, že niekedy ten, čo pomáha iným, nevie pomôcť sám sebe. Prečo neriešime seba a svoj mikrosvet? Lebo vtedy to začína byť naozaj osobné a občas aj naozaj neprijemné. Tak ako pri evanjeliu Nedele praotcov. (Lk 14, 16-24) Môžeme ho vnímať ako kritiku Pána Ježiša, ktorú adresoval svojim súčasníkom za to, že ho odmietli.

Ale možno toto si mysleli aj prví poslucháči dnešného evanjelia: Nás sa to predsa netýka! My máme spásu istú! My sme za vodou. Veď to je o tých pyšných farizejoch a zákonníkoch. Pán Ježiš totiž prijal pozvanie popredného farizeja na obed. Je sobota. Všetci ho pozorujú, čo urobí. Možno mu až podstrčia človeka chorého na vodnatieľku a sledujú, či ho Pán Ježiš v sobotu uzdraví. A On to urobí. Nálada na hostine sa razom zmení. Vzápätí Pán Ježiš „sfúkne“ farizejov za to, že bažia po prvých miestach. A akoby toho ešte nebolo dosť, povie domácemu, že pozval nesprávnych hostí. Mal vraj pozvať chudobných, mrzákov... Atmosféra by sa dala krájať. Nieкто ju chcel odľahčiť, a tak povedal: „*Blahoslavení, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve.*“ (Lk 14, 15) Možno so strojeným úsmevom čakal, že sa napätie vytratí. Opak bol však pravdou. Kristus ešte pritvrdil. Povedal svoje podobenstvo.

Prečo? Aby sme si ani my nemysleli, že nás sa to netýka. Veľakrát sme už rozobrali výhovorky pozvaných hostí. A divili sme sa, aké boli absurdné. Veď kto už len kúpi pole a nepozrie si ho predtým? Kto kúpi voly a nevyskúša ich vopred? A do tretice. Keď sa človek oženil, nemusel ísť rok do vojny. Ale nie na hostinu... Na strane druhej si vieme živo predstaviť výhovorky tých, ktorí pozvanie prijali. Chudobní mohli povedať, že nemajú vhodný odev. Mrzák sa mohol vyhovoriť, že sám to nezvládne. Slepý mohol namietat: „Ako tam mám trafiť, keď nič nevidím?!“ A predsa sa nevyhovárali. Prečo? Lebo mali problém.

A čo je dôležité? Rozhodli sa ho uznať a riešiť ho. Svoju vlastnú situáciu. Najprv chceli riešiť svoj mikrosvet. Nie svetový hlad ale svoj vlastný. Nie regionálnu nezamestnanosť či biedu, ale svoju vlastnú. A čo ich k tomu primálo? Všimnime si nenápadnú poznámku. Pán, ktorý pozýval na večeru, dal svojmu sluhovi zvláštnu inštrukciu: „Vyjdi na cesty a k ohradám a *donúť* vojsť všetkých, aby sa mi naplnil dom.“ (Lk 14, 23) Ako si to vysvetliť? Nie je naša viera o dobrovoľnosti a slobodnej odpovedi človeka na pozvanie Boha? Boli momenty v dejinách Cirkvi, keď sa to chápalo doslova. Príkladom toho je aj kódex z roku 1917, ktorý hovoril, že Cirkev môže pri dosahovaní svojich duchovných cieľov využiť pomoc svetskej moci, svetských orgánov. Hovorí evanjelium o takýchto „donucovacích prostriedkoch“?

V našom podobenstve je jednoducho vyjadrená skúsenosť človeka. Čo ma „núti“ prijať pozvanie na hostinu Boha? Skúsenosť vlastnej obmedzenosti, bezmocnosti, biedy a vnútorného hladu a smädu. A tiež skúsenosť, že tento hlad a smäd nedokáže uhasiť nič a nikto iba Boh sám. Preto budeme o chvíľu sláviť príchod Boha na svet. Symbolicky sa nechá uložiť do jasiel – do krmidla pre zvieratá. Aby sa stal našim reálnym pokrmom. Chlebom života. Preto ďakujme Bohu, za skúsenosť bezmocnosti, hladu či smädu, skúsenosť znechutenia čo sklamaní. Táto skúsenosť nás totiž môže „donútiť“, aby sme sa nechali zachrániť Bohom.

NARODENIE PÁNA A BOHOZJAVENIE – HISTÓRIA SVIATKOV

Liturgický kalendár ako ho poznáme dnes, sa utváral postupne a jeho počiatky siahajú až k prvokresťanskej tradícii. Mnohé sviatky sa v tom čase ešte neslávili, prípadne mali iný charakter, alebo mali iné miesto v kalendári. Tak to bolo aj so sviatkami Narodenia Pána a Bohozjavenia. Je známe, že na kresťanskom Východe sa sviatok Narodenia Pána slávil v počiatkoch spolu s Bohozjavením (gr. Teofániou) 6. januára. Počiatky môžeme vidieť v aktivitách gnostikov (kresťanská sekta, ktorá mala bludné učenie o Ježišovi a považovali sa za osvietených, ktorí majú väčšie poznanie, ako ostatní ľudia), pretože tento deň bol dňom narodenia Eóna, hlavného boha Alexandrie, a gnostici pokladali Krista za jedného z eónov.

V opozícii k tejto bludnej náuke cirkev chránila svoje stanovisko a náuku. Proti tejto heréze sa bránila Bohozjavením. Cirkev dala tomuto sviatku správnu symboliku a význam a oslavovala tento sviatok v tom istom čase ako gnostici svoj sviatok. Sviatok sa v tom čase oslavoval na Východe spolu s Narodením Pána 6. januára, kým na Západe sa Narodenie slávil pred Bohozjavením. Predchalkedónske východné cirkvi dodnes slávia tento sviatok dodnes spolu s Bohozjavením 6. januára.

Na Východe Narodenie slávil 25. decembra pravdepodobne len ariáni (tiež bludný smer v prvokresťanskej komunite) v Antiochii. To sa stalo asi päťdesiat rokov potom, čo sa sviatok Bohozjavenia začal vôbec svätiť. Až v neskorších časoch sa aj na Východe začali tieto sviatky sláviť oddelene. Vianoce, ako ich poznáme dnes, so stromčekom, darčekom, sú na našom území záležitosťou, ktorá nemá dlhú tradíciu, viac-menej je to vývoj minulého storočia. V obidva tieto sviatky sa v starých dobách zvykol udeľovať krst katechumenom – teda tým, čo sa pripravovali na krst. Dokonca na Bohozjavenie sa voda, ktorá sa ráno posvätila, roznášala do každej domácnosti, čo poznáme aj dnes, keď si sami berieme posvätenú vodu do našich príbytkov.

Spoločný koreň týchto dvoch významných sviatkov vidíme aj v bohoslužbách, ktoré sú na tieto dni predpísané. Bohoslužobný program Bohozjavenia je vlastne kópiou celého programu, ktorý konáme počas Narodenia Pána (cárske časy, večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého, veľké pobečerie atď.).

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 18. - 24. 12. 2017

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (csl.) † Ján, Štefan, Katarína (Krajňák)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (sl.) * Štefan (Michalková)
Streda	17:00 Sv. liturgia (csl.) † Anna, Štefan, Anna, Katarína (Krajňák)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (sl.), † Ján, Katarína, Štefan, Anna (Krajňák)
Piatok	<u>Plne aliturgický deň</u> 7:00 Kráľovské hodinky (<i>prvá a tretia</i>) 17:00 Kráľovské hodinky (<i>šiesta a deviata</i>)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (sl.) * rod. Zvineková <i>Veľká večiereň</i>
Nedeľa	Sv. otcov, Pred Narodením, 4. hlas. 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Večiereň (slovenská) 21:30 Veľké povelčerie s lítiou

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 25. – 31. 12. 2017

Pondelok	<i>Narodenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista</i> <u>Bohoslužobný poriadok ako v nedeľu!</u>
Utorok	<i>Zbor Presvätej Bohorodičky</i> <u>Bohoslužobný poriadok ako v nedeľu!</u>
Streda	<i>Svätého prvomučenika a archidiakona Štefana</i> 7:00 Sv. liturgia (sl.) 17:00 Sv. liturgia (csl.)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (sl.)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (csl.)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (sl.) † Juliana, o. Jozef, Viera, Michal (Želinský) <i>Večiereň</i>
Nedeľa	Po Narodení, Pred Osvietením, 5. hlas. 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň s <i>pod'akováním</i> za rok 2017, agapé

OZNAMUJEME

- V nedeľu, 17. 12. 17 budeme spovedať pred sviatkami Narodenia Pána a Bohozjavenia. Začneme spoločnou modlitbou o 15. 00. K dispozícii budú viacerí kňazi.
- V stredu, 20. 12. 17 o 18. 00 hod. bude v našom chráme vianočný koncert nášho chrámového zboru Kyrillomethodeon. Srdečne pozývame!
- Piatok, 22. 12. 17 je plne **aliturgický deň**, t. j. nebudeme sláviť sv. liturgiu. V ten deň sa budeme modliť Kráľovské hodinky sviatku Narodenia Pána podľa poriadku vyššie.
- V pondelok, **25. 12. 17** budeme zároveň sláviť sviatok **NARODENIE PODĽA TELA NÁŠHO PÁNA, BOHA A SPASITEĽA JEŽIŠA KRISTA**. V **utorok, 26. 12. 17** bude sviatok **Zbor presvätej Bohorodičky**. Bohoslužobný poriadok bude vyzerat' ako v nedeľu.
- **Pôstna disciplína:** Zdržanlivosť od mäsa v deň pred Narodením a Bohozjavením. Keďže tento rok pripadá 24. december na nedeľu, pôst odpadá, ale zdržanlivosť od mäsa zostáva. **Zdržanlivosť** znamená nejest' určité pokrmy, a to vrátane jedál, ktoré ich obsahujú. Zdržanlivosť zaväzuje od 7. roka veku do telesnej smrti. **Pôst** znamená nejest'; pripúšťa sa však najviac dvakrát za deň malé občerstvenie (*trocha jedla*) a najviac raz za deň sa najest' dosýta, najlepšie po večernej bohoslužbe, respektíve po 15. hodine. Pôst zaväzuje od 14. do 60. roka veku. Pôst a zdržanlivosť nezaväzujú chorých ľudí, tehotné a dojčiacie ženy, ďaleko cestujúcich (*aspoň 4 hodiny cesty*), ťažko pracujúcich a spoločne sa stravujúcich bez možnosti výberu.
- Počas sviatkov Narodenia Pána sa znova predstavia deti našej farnosti *krátkou vianočnou scénkou*. Bude to v pondelok, 25. 12. 17 o 10. 30 h. Touto aktivitou sa zapojíme do koledovania *Dobrej noviny*, ktorá pomáha chudobným deťom na africkom kontinente. Konkrétne bude tentoraz *výťažok z myrovania* zaslaný na podporu zdravotníctva a školstva v Etiópii. Už vopred sa bol v mene adresátov tejto pomoci poďakovať o. biskup Adigratskej eparchie *Tesfaselassie Medhin Fessuh*.
- Pozývame deti z našej farnosti zapojiť sa do projektu **Deti deťom**. Počas Vianoc budú môcť priniesť darček do chrámu pod stromček. Darované darčeky potom odovzdáme deťom v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave.
- Pozývame všetkých veriacich **v nedeľu, 31. 12. 17** okrem sv. liturgií dopoludnia aj na večiereň o 17. 00 h., ktorá bude spojená s poďakovaním za rok 2017. Po večierni všetkých pozývame na **spoločné agapé** do priestorov biskupského úradu.
- Mládež v našej farnosti pripravuje ďalší ročník plesu, ktorý bude opäť v UPeCe Mlynská Dolina v sobotu, 20. 1. 2018. Prosíme o pomoc vo forme spolupráce pri organizácii plesu. Lístky sú už v predaji v cene 23 €/kus.
- Pre našu farnosť sme nechali vyhotoviť tematický kalendár „Svetlo v tmách“ s fotografiami a citátmi zo Sv. písma na rok 2018. Autorom fotografií je veriaci našej farnosti, umelecký fotograf *Timotej Križka* a kalendár zostavil *Lubomír Michalko ml.* Kalendár môžete získať za dobrovoľný príspevok, ktorým podporíte farnosť. V ponuke je aj knižný kalendár Spolku sv. Cyrila a Metoda na rok 2018 za príspevok 3 €.
- Na farskom úrade si môžete zakúpiť vianočné oblatky vyrobené veriacimi z farnosti Sečovce. Príspevok za jedno balenie (1 €) je určený na podporu stavby farskej budovy.

ĎAKUJEME

- V nedeľu 3. 12. 17 sa pri zbierke na Charitu vyzbierala suma 650 €. Tieto prostriedky sme zaslali gréckokatolíckej Charite do Prešova. Srdečná vďaka.
- Ďakujeme za upratovanie chrámu:
 - rod. *Mockovej a Mojžešovej* (9. 12. 17) a rod. *Ďukovej a Porhinčákovej* (16. 12. 17)
 - 23. 12. 17** upratuje rod. *Žačíková*
 - 30. 12. 17** upratuje: spoločenstvo Modlitby matiek.

- Aj v súvislosti s upratovaním chrámu si dovoľujeme poprosiť ďalších dobrovoľníkov z radov Vás, našich veriacich, o zapojenie sa do tejto obetavej služby.

KONTAKT

V prípade otázok alebo podnetov nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 02/529 328 56, 0911/400 845,

e-mail: rastislav.cizik@gmail.com

osobne: o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717